

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și ADMINISTRTIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Lou
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

In Vinerea Patimilor.

De Al. Ciura.

„Și plecându-și capul, și-a dat sufletul...”
O lume întreagă se cutropea, în clipa când
Fiul-Omului, își îndeplinise, până la sfârșit,
misiunea pământească.

O lume întreagă se prăbușea.

Străvechea civilizație a Babilonului și a
Egiptului; tronul de fildeș proaspet al Ce-
sarilor Romei — toată lumea păgână — se
clătina din temelii subrede, în clipa, când
Fiul Omului a rostit cuvântul: „Săvârșitu-
s'a!”

Soarele s'a întunecat... întunecet s'a fă-
cut peste tot pământul... morții s'au trezit din
morminte... și catapeteasma bisericii s'a rupt
în două...

Și în haosul acela, în ezitarea și desnădej-
dea, ce cuprindea toată suflarea, singur su-
tașul roman a avut îndrăzneala, ca soldat
conștii de puterea sa, să exclame: „Cu ade-
vărat Fiul lui Dumnezeu era acesta!”

Și veacurile s'au scurs... Cerul și pămân-
tul s'a preschimbat... dar din învățătura Lui
nu s'a schimbat nici o slovă.

Marea și glorioasă împărăție a Celui Ră-
stignit, — deși nu era din lumea aceasta, —
s'a înstăpânit peste întreg pământul, înfigân-
du-și stindardul biruitor al crucii deasupra
Acropolei filozofilor din Atena și deasupra
Capitolului, ce stăpânea jumătate de lume. S'a
prăbușit, ca la un gest atotstăpânitor, zidul
ce despărțea pe om de om. Erau cu toții de
acum fiii lui Dumnezeu; erau frați — și toată

zizania de care erau stăpâniți până acum, s'a
spulberat, ca un abur ce se împrășteie. Crești-
nismul revărsa asupra omenirii setoase de
premenire, învățăturile lui dumnezeiești, și su-
fletele, ce orbecau până acum în nesiguranță,
au început să-și destindă încetul cu încetul
— aripile, spre culmile idealului.

Cei săraci și umiliți, a căror soartă era
până atunci — ori chiar până azi? —, să plângă,
să muncească, și să tacă”, au început a înțe-
lege, că și ei sunt oameni. Visul unei vieți de
frăție, egalitate și libertate s'a plămădit și s'a
realizat, în catacombele Romei, dând un avans
de șaptesprezece veacuri Voltaire-ilor dela
Paris.

Ei credeau în cuvintele dumnezeescului
lor Învățător, și credința lor a săvârșit minuni.

Ce puteau să însemne toate chinurile ce-
sarilor trufași, toți leii și tigrii arenelor, toate
crucile ce s'au ridicat pe Via Appia, în com-
parație cu neclintita lor credință?

Nimic.

Valuri neputincioase ale oceanului, sfări-
mate în mii de fărîme, după ce s'au isbit de
stânca puternică a convicției lor; zadarnice
opintiri omeniești în fața unei idei, ce cuprin-
dea cu atât mai mult teren, cu cât sângele mar-
tirilor curgea mai îmbelșugat!

Azi omenirea geme sub flagelul cumplit al
unui război fără păreche. Sute de mii de vieți
s'au stins și se vor mai stinge încă, în încăe-
rarea uriașă; țipetul de disperare al celor ce
se prăbușesc pe câmpul umed de sânge, răs-
bate până la cer...

Dar cine știe, dacă mai răsbate? — va
întreba un sceptic.

Azi fumul tunurilor, flăcările exploziilor
de ecrasit cutremură văzduhul, răsbătând
deasupra rugăciunilor rostite cu buze desnă-
dăduite.

Poate nici nu mai vrednicim, să ni se
asculte rugăciunea, căci altcum nu s'ar fi
revărsat asupra noastră acest al doilea dilu-
viu, mai înfricoșat încă decât cel dintâi.

Multe și mari au trebuit să fie păcatele
oamenilor, dacă ispășirea lor reclamă sute și
sute de mii de victime: morți și schilavi, vă-
duve și orfani rămași pe drumuri!

Cu vremea ne-am îndepărtat tot mai mult
de duhul blândetei și al adevărului. Sfintele
povețe ale dumnezeescului Învățător ne sunau,
tot mai străine, în auz și nu le mai îndepli-
neam decât de formă. Partea bună a ființei
noastre a fost năpădită cu totul de spinii și
polomida omului-animal. Demonul urei și al
mâniei atâta pe oameni să se sfâșie; demonul
lăcomiei să-și smulgă comorile împrumutat și
să se omoare pentru o palmă de pământ și o
bucată de pâine; iar demonul desfrâului îi che-
ma tot mai stăruitor în mocirla strălucitoare
a vițiilor de tot soiul. Și omenirea, în orbia
trufiei, nu mai avea lipsă acum de un po-
vătuitor, nici de o conștiință, care să-l înalte
ori să-l mustre, ci se precipita singură în abi-
sul peririi.

Cât de departe suntem azi, cu tot lu-
strul nostru de civilizație, de creștinii prime-
lor veacuri.

Cât de deșartă e toată înaintarea noastră
de veacuri, când putem reveni, în proporții
așa de sângeroase, la vremile omului preistoric,
în epoca de peatră...

Vecernie.

Un dangăt lin de clopot
Își tremură cântarea
Și toaca 'n dulce ropot
Adânc trezește zarea.

Biserica bătrână
Larg porțile și desface;
Un svon de rugi se 'ngână
In dulcea serii pace.

Și-alături stau în rânduri
Salcâmii ninsi de floare
Și 'ncet șoptesc pe gânduri,
Că mâne-i sărbătoare.

I. N. Părvulescu.

Problema ruteană.

— Considerațiuni istorice. —

Rutenii ne sunt vecini etnici dela hotarul nordic
al Tisei și până la vărsarea Nistrului în Mare.
Problema lor e foarte interesantă și de aceea că-
teva lămuriri istorice cu privire la acest neam ne
vor ajuta să înțelegem limpede și precis situația
și rolul lor.

Viața largă, îmbelșugată, pașnică și liberă a po-

porului slav, începută în veacul al VIII-lea, nu avu
sorti de dăinuire, nici prin venirea dinastiei Ru-
rick, nici prin creștinarea lor de către Wladimir,
în 988. Sosiră timpuri neprielnice și, ca să poată
fi mai la adăpostul năvălirilor, prinții ruși părăsiră
așezările sudice și se mutară spre nord. După
1200, Tătarii isbutesc să sfărâme neațarnarea Ru-
șilor, iar Batu, fiul lui Ghinghiș-Han, statornici atot-
puternicia hordei-de-aur. De aci înainte prinții
ruși se întrecură în lăsușiri pe lângă hani și cu
timpul prințul din Moscova, cel mai puternic, dar
și cel mai șiret, uzurpă pentru sine dreptul de stă-
pânitor suprem.

Sub înrăurirea mentalității mongolice, stăpă-
nirea rusească se va arăta în viitor cu moravuri
esențial diferite de acele pe cari le avusese înainte.

În aceeași vreme, câmpiile roditoare ale Ni-
prului, cu stepele lor nesfârșite, nu rămaseră pustii.
Tătarii rătăcitori nu s'au așezat niciodată stator-
nic aci; sălășurile lor erau la sud, în Crimeea și în
preajma Caspiceii. Putinii locuitori, rămași sub stă-
pânirea tătarească, se înmulțiră repede prin fu-
gari și aventurieri de toate neamurile: Poloni, Ro-
mâni și chiar Moscoviți. Astfel, încetul cu încetul,
se închiegă un element etnic nou, numeros și vi-
teaz, elementul rutean, care se întindea dela Car-
pații Galiției până spre Volga.

¹⁾ Vezi „Taras Bulba” romanul scriitorului rutean N.
Gogol.

Rușii le zic astăzi Ucraini sau Malo-Ruși; sunt
cunoscuți însă cu numele de Ruteni. Până în vre-
mea din urmă se numeau, generic, Cazaci. După
organizație, Cazacii erau de trei feluri: Cazacii de
Don, cari-s mai mult Ruși decât Ruteni; Cazacii
din „Sici” — zaporojsca sici — cu căpeteniile nu-
mite „Coșovei”¹⁾ sălășluiau pe la gurile Niprului
și Cazacii ucraini, cu „atamani” (moldoveneste:
hatman).

Întreaga istorie a Rutenilor nu e decât un lanț
de lupte și svârcoliri. Neputându-și asigura neațar-
narea, trec sub stăpânirea polonă, prin „Uniunea
dela Lublin”, 1569, dar Polonii căutară să sugrume
libertățile Rutenilor și regele dăruie nobililor săi
catolici moșii din Ucraina (pământ de margină),
provocând o sumedenie de revoluții.

Ceea ce aprinse însă ura dintre cele două nea-
muri, fu fantul că Polonii căutau să catolicizeze
pe țărani ruteni de pe domeniile lor. În 1596 se fă-
cu chiar o unire — fără urmări serioase — cu
Roma. În 1648 Hmelnitzki — Chmelnitzkei — răs-
coală pe toți Rutenii, jefuiește și ucide nobilimea
poloneză și liberează Ucraina. Poate că Rutenii
ar fi avut o altă soartă, dacă Hmelnitzki nu făcea
greșeala — plătită scump pe urmă — de a se
pune sub protectoratul țarului. După moartea lui,
la 1657, Polonii ocupă din nou Ucraina și iar încep
tulburările sociale și frământările religioase. Ca-
tolicizarea Rutenilor avu multe succese, mai ales
în Galiția de azi, pe când în Ucraina, la Kiev, unde

În Vinerea Patimilor avem datorința, mai mult ca ori când, să ne întremăm sufletește, să ne dăm seama de binele și răul, ce am săvârșit.

Azi, când toată lumea se clatină din temelii, când bolta cerească pare a se prăbuși peste capetele noastre, ca un cataclism final, — să ne îndreptăm privirea spre crucea din muntele Golgota și să căutăm mângăiere, la umbra ei.

Credința a făcut minuni în totdeauna și ea face și astăzi pentru cei ce cred. Credința și altarul strămoșesc ne-a conservat și ne-a susținut prin atâtea veacuri de suferințe și amar, în care au răsărit și au dispărut fără urmă, atâtea alte neamuri! Ea a fost steaua, ce a adunat în jurul ei pe coboritorii din un neam glorios, asvârliti departe-depart, între alte neamuri, la porțile Răsăritului.

Adese mi s'a întunecat steaua; și mai adese ne-am uitat de ea și nu ne-am ridicat ochii, să o deslușim în zare. Am orbecat de capul nostru și am rătăcit.

Cine nu vede grozava rătăcire a lumii întregi în clipele aceste de urgie; cine poate

prevedea sfârșitul acestui măcel, care a luat proporțiile unui adevărat: *bellum omnium contra omnes et omnia?*

Vinerea Patimilor din acest an e, cu adevărat, *Vinerea Patimilor pentru omenirea întreagă*. Mormanul de oădăvre e mai înalt ca munții; sângele și lacrimile curg în valuri înecătoare.

E o hecatombă, o jertfă de ispășire, cum nu s'a putut nici imagina până acum.

Fie, ca ea să aducă roadele atât de scump plătite. Prăbușească-se tot ce e putred și corupt în alcătuirea societății omenești de azi — și ridice-se din ruine, noua clădire temeinică a noiei vieți.

Jertfa cea mai mare se aduce acum, iar în urma ei are să vină binecuvântarea, căci jertfele nu se aduc de geaba niciodată.

Și așa, ceice vor trăi, vor avea norocul să treacă prin moarte și suferințe la viață — la o *nouă* viață, neasemănat mai omenească și mai adevărată, ca cea de până acum.

Post nubila — Phoebus!

Nechita Chiș, june
Vasile Székely, june
Nicolae Demian, june
Ioan Szabó, june
Ioan Bilkei, căs.
40 Gavril Urechiat, 5 copii
Ioan Chiș, căs.
Simeon Chiș, 4 copii
Ioan Tegzeș, 3 copii
Ioan Onut, 2 copii
Ioan Maier, căs., mort
46 Ioan Kerezsi, june, mort

Afară de aceștia mai sunt vre-o 40 de oameni obligați la armă, duși la America.

Comunicat prin: Teodor Muresian,
inv. român în Blaja.

Un discurs al principelui Carol.

La congresul instructorilor „Asociației cercetașilor României.”

Duminecă s'au început în palatul „Casei școalelor” din București conferințele corpului cercetașilor, la care au asistat principele Carol, ministrul Duca și o distinsă asistentă. Din raportul prezentat cu acest prilej de vicepreședintele „Asociației cercetașilor”, d. Alexandru G. Florescu rezultă, că „Asociația cercetașilor”, care a luat ființă în anul trecut, numără până acum 32 legiuni, 46 coruri cu 9100 cercetași, iar averea Asociației este de 20.000 lei. În șirul conferențiarilor, cari au insistat asupra menirii instituției cercetașilor a luat cuvântul și principele Carol, care a spus între altele:

„O vorbă din bătrâni ne spune, că din discuție iese lumină.

Ne-am întrunit aci să ne constătuim ca din întâlnirea părerilor și cunoștințelor noastre să facem să reiasă principiile pentru educația cercetașilor.

S'a întâmplat să deschidem aceste debateri în Dumineca Floriilor, la o dată când natura se redeșteaptă la viață. Fie ca mișcarea întreprinsă de noi să înflorească și ea așa cum sunt năzuințele noastre.

Nu e ceva nou ceea ce vă voi spune. Ni le-au spus sau scris oamenii cu mai multă experiență.

Scopul cercetășiei e și moral și fizic. Nici unul nu trebuie să ne scape, ci trebuie împinse totdeauna împreună. Nu vom ajunge la unul fără celălalt.

Prin contactul cu natura sufletele se înalță, se regenerează.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Săuca, comitatul Sălajului, pe câmpul de luptă.

Dr. Virgil Mureșlan, adv. în Tășnad, locot.
Grigorie Dragoș, inv.
Alexandru Descas, 1 copil
Ioan Descas, 3 copii, mort
George Gila, 3 copii
Alexandru Dohan, 6 copii
George Chiș, 1 copil
George Szilágyi lui Ioan, june
Ioan Descas I. Ioan, june
10 Ioan Cădariu, 4 copii
George Tiuhan, 2 copii
Alexandru Nagy, 2 copii
Alexandru Tican, căs.
Ioan Szilágyi, 3 copii, mort
Ioan Buda, 5 copii
Gavril Szilágyi, 3 copii, mort
Ioan Lazar, june

George Todoran, 2 copii
Ioan Dohan, 4 copii
20 George Marian I. George, 5 copii
Ioan Bărnăuțu, 2 copii, mort
George Dohan, june, mort
George Pașcu, june
Ioan Pașcu, 2 copii
Ioan Crăiuț (Király), 1 copil
Vasiliu Papp, june
Gavril Papp, june
George Cadariu, june
Carol Szabó, căs., mort
30 Andreiu Szabó, june
Mihailu Papp, 2 copii
Dumitru Mecheres, 3 copii
Petru Farcas, 4 copii, rănit
Augustin Nagy a Lichi, june

venise și Petru Movilă moldoveanul, ortodoxismul se întărea. Tarului însă i se păreau prea mari libertățile Rutenilor. De aceea se împacă numai decât cu Polonii, cari luau stânga Niprului, rămânând Rușilor partea dreaptă. Autonomia Rutenilor fu repede desființată.

În partea hărăzită Poloniei, răcoalele reîncepură tot mai dese. Boerii poloni sunt uciși zilnic — și aceștia la rândul-le, nu se lasă mai prejos...

În schimb, mâna Rusiei era mai puternică. Ultimul hatman, Mazeppa, muri pribeag la Galați (1712) iar ultimul cașevoi închise ochii în temniță, la Arhangelsk.

După cea din urmă împărțire a Poloniei, toată Podolia și Ucraina reveniră Rușilor, luând Austria numai Galiția.

Românii au avut în trecut destule legături cu Rutenii. Când Stefan cel Mare încorporează Pocuția, știa că partea apuseană a provinciei — în cea răsăriteană erau Români — nu era locuită de Poloni, ci de țărani Ruteni. Dacă Liuvul (Lemberg) avea atâtea școli și viață culturală poloneză, aceasta se datorește cârmuirii polone, iar nu populației care era ruteană.

În întrecerea la domnie, după moartea lui Ștefan cel Mare, domnii, sau feciorii de domn, găsiu oricând ostași și opoziție în taberile Cazacilor de peste Nistru. De acolo avea Ion Vodă Armeanul mulți ostași — viteji — în juru-i²⁾, iar răsunarea

²⁾ Vezi monografia istorică a lui Hașdeu „Ion Vodă cel Cumplit”.

morții lui s'a făcut, în bună parte, tot cu braț căzăcesc³⁾.

După ticăloșirea politice românești, vitejii noștri, pe cari domnii — înconjurați de lefegii — nu-i mai întrebuițau, găsiu în stepele așa de ademenitoare tovarăși și prilej de bătălii.

Din acest neîntrerupt contact se ajunse până acolo, că Vasile Vodă Lupu fu silit să-și facă ginere pe Timuș, fiul hatmanului Hmelnitzki⁴⁾.

La 1632 Petru Movilă determinase reacțiunea ortodoxismului împotriva acțiunii catolice polone, întemeind la Kiev o înaltă academie de studii religioase, precum și două școli greco-ortodoxe — un fel de seminarii. De altminterlea încă din 1586 se afla în Lemberg „volosca țecva” — biserica românească, numită așa deoarece a fost bogat înzestrată de voievozii Moldovei. Are și azi stema cu cap de zimbriu⁵⁾.

După jumătatea veacului al XVII-lea, lucrurile se schimbă. Rușii își întinseră stăpânirea asupra stepelor libere și de atunci nu se mai văzură în Moldova ostenii meșteri în călărie și în mănuierea sulitei. Turcii și Tătarii scăpară de hărțuiriile Zaporojenilor, iar Polonii răsuflară mai ușurați

³⁾ Vezi frumoasa narațiune istorică „Soimii” de M. Sadoveanu.

⁴⁾ Vezi nuvela istorică „Domnița Ruxanda” de N. Gane.

⁵⁾ Vezi studiul lui N. Teaciu din „Luceafărul” No. 1—2 pe 1914.

până ce le veni și lor rândul. Astfel, din vitejiile și neastâmpărul de odinioară n'au mai rămas decât duioșia cântecelor și farmecul legendelor.

Importantă e și așezarea lor etnică și teritorială. În Galiția ocupă aproape trei sferturi din teritoriu și sunt în masse compacte, netrând printre ei decât foarte puțini străini, exceptând orașele. În Manamurăș — se zice că au trecut Carpații sub Coriatovici, prin jumătatea secolului al XIV-lea, pentru a umplea golul lăsat de Români — locuiesc părțile nordice și apusene.

Geograficește ocupă un teritoriu foarte întins. Partea de sud a imperiului rusesc — Rusia mică — e populată aproape întreagă de ei, întinzându-se în masse compacte dela Vistula până la Don și, răsleți, până la Volga.

Populația ruteană a Rusiei e socotită cam 30 milioane, în Galiția 3.300.000, în Bucovina 250.000 și în Ungaria vre-o 400.000. Ar fi, prin urmare, în total 34.000.000 suflete.

Deși înrudiți prin obârșie, prin rasă și prin limbă și intrucâtva prin tradiții, poporul rutean se deosebește de moscoviți — de Rușii propriu ziși. Deosebirea aceasta s'a accentuat cu timpul foarte mult și de aceea s'a ivit problema ruteană cu toate rosturile și urmările ei.

(„M-a”)

Gh. Mugur.

Aveți în mâinile d-voastră plămădirea viitoare generații. Desvoltați frumoase însușiri în generația de mâine.

Incercați mai întâi să cuceriti inimile, fiindcă încrederea și disciplina vin dela sine. Mijloacele nu vi le pot spune, căutați-le în sufletul vostru și le veți găsi. Nu faceți voi instructorii ceea ce cereți elevilor voștri să nu facă. Eu sunt un fumător pasionat, dar caut să înfrânez această pasiune atunci când trebuie să conving pe copilul de 11 ani, că nu-i face bine fumatul.

Acesta e un mic exemplu.

De astfel învățați și publicul particular să urmeze principiile cercetășiei, fiindcă îi vor fi de folos.

A. S. R. urează apoi instructorilor din țară bun venit.

Cuvintele A. S. R. au fost acoperite de aplauzele asistentei. După cuvântarea principelui Carol, V. Ghidionescu a ținut o conferință arătând considerațiunile pedagogice, pe cari trebuie să se întemeieze opera de educațiune fizică și morală a cercetășiei. După aceasta prima sedință s'a încheiat.

Conferințele vor continua Luni, Marți și Mercuri.

Scrisoare din Beiuș.

— Când pleacă elevii. —

— 30 Martie 1915.

Amăsurat legii ce chiamă sub drapel și pe tinerii în vârstă de 19 și 20 de ani, cu ziua de 15 Aprilie n. pleacă dela gimnaziul din Beiuș o frumoasă falangă de elevi, unii terminându-și definitiv studiile, alții mai având de făcut încă vre-o 1—2 ani de liceu. Aceștia din urmă merg cu gândul și nădejdea în Domnul, că după ce își vor fi făcut datoria către tron și patrie, se vor întoarce cu multă cinste și într-o zi vor putea relua firul pregătirilor, de unde l-au lăsat la glasul chemător al patriei.

Pentru toți cei înrolați cu începerea vacanțelor de ss. sărbători ale Paștilor, anul școlar e încheiat și în urma ordinul ministerial — în ziua de 8 Aprilie n. vor primi certificatele de clasă precum și cele de maturitate. În chipul acesta pe 15 Aprilie n. se vor putea prezenta cu toate actele trebuincioase înaintea comandei militare.

Învățătura de carte pe un timp oarecare vine pe planul al doilea, făcând loc azi faptelor și virtuților militare cari și din această generație — și cea mai tânără a poporului nostru, — vor să isvorească ca dintr'un nou izvor de viață și energie întregind și îmbogățind șirurile vitejilor noștri căzuți ori astovipi pe cumpănitul câmp de bătăie.

Intr'una din zilele din urmă cât mai cercetară prelege rile acești elevi, Il. Sa Preasfințitul Domn episcop Dr. Demetriu Radu, petrecând în afaceri școlare și bisericesti la Beiuș, în marea dragoste și viul interes către școlile de aici și către tinerimea școlară îndeobște a ținut, ca înainte de ce școlarii noștri ar pleca la miliție, să vază cu ochii proprii progresul lor în studii și în disciplină și să le adreseze un cuvânt părintesc, drept merinde sufletească pentru zilele grele și datoriile cele mari ce îi asteaptă.

Asistând Il. Sa la ora de literatura românească, cum era vorba despre: „Torna, Torna fratre, despre acești termeni de armată bizantină în cari până mai ieri, — se căutau — unii chiar și azi — cele mai vechi urme de limbă românească — la sfârșitul prelegerii, episcopul se adresează către elevi tocmai cu cuvintele despre cari se făcea pomenire și zise între altele: — „Astăzi vremile și patria strâmtorată și vouă vă zic: Intoarceți-vă dela carte, căci ziua de mâine așteaptă dela voi fapte și lertte pentru cari V'ați pregătit și oțelit sufletele tinere la izvorul științelor curate și al moralei creștinești. Patria azi așteaptă dela voi toată deslășurarea faptelor de iubire și alipire către pământul nostru strămoșesc și către înaltul tron, așa cum la aceste sfinte datorii ați fost îndemnați zi de zi și an de an în vremea cât ați petrecut-o între aceste ziduri închinare virtuților și pietății.

Dacă limba noastră cea românească — pe care o iubim și-o cultivăm ca așa-i legea cea firească și legea aceasta dela Dumnezeu este, dacă limba noastră derivă din limba latină — prezentându-ne toate trăsăturile de căpetenie ale aceleia, cu atât mai vărtos trebuie, ca prin credința și alipirea noastră către acest pământ strămoșesc, prin jertfele și vitejia noastră să

facem, ca lumea să vadă răsărind din forțele și din întreg avântul nostru patriotic toate minunile virtuților poporului latin, ale acelui popor care cel dintâi în istoria omenirii a dat cele mai strălucite pilde de iubire de patrie întemeind un stat mare și tare pe subordonarea intereselor particulare marilor interese obștești ale patriei.

Iubirea de patrie azi nu se mai cultivă prin vorbe, cari de multeori comercializează acest sfânt cuvânt, ci prin fapte. Și aceste fapte azi mai mult ca oricând avem să le împreunăm într-o puternică și neînfrântă solidaritate cu virtuțile tuturor fiilor de bine și vrednici ai acestei țări. Și atunci deși vorbim altă limbă, dar plecând cu toții pe aceeași cale, vom pregăti cu puterile noastre împreună-lucrătoare mărirea și întărirea înaltului Tron și a scumpei noastre patrii.

Dreptee în lanțul vitejiilor feciorilor noștri, recunoscute și admirate de toate căpeteniile oștirii, voi aveți să adăogați noui verigi, tari și vânoase făcându-vă vrednici de recunoștința și admirația patriei noastre.

Cu sfatul bătrânelor ce vi-l dăm din toată înțelegerea inimii noastre și cu brațul tineretelor ce-l aveți din vrerea Celui de sus, voi trebuie, să vă faceți datoria, pentru că nu este sentiment mai înălțător decât acela pe care ți-l dă conștiința mândră și liniștită și împăcată, că o luptă ai luptat-o cu vrednicie înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

Noi Românii, ca întotdeauna, în această năpraznică vărsare de sânge luptăm cu toate jertfele răbdării și ale sângelui, rugând pe bunul Dumnezeu, ca în nemărginita lui îndurare să răsplătească cu zile mai bune și mai senine viețile eroilor noștri și durerea și lacrimile mamei române.”

După aceste părintești cuvinte ascultate cu ochi înălțăriți Il. Sa împărtășește tinerilor binecuvântare arhierască.

Era o zi frumoasă de primăvară. Razele soarelui, cele dintâi raze după o iarnă urită, cu multe dureri și puține plăceri, străbăteau din plin prin geamuri și se răsfărgeau sglobii de pe fețele tinerilor ca surisul unei mame ce într-o zi își vede feciorașul mare.

Au fost asentați: cl. V gimnazială: Andrei Borsea, Dem. Selisteanu; cl. VI: I. Isailcu, Zeno Podoabă; cl. VII: C. Anca, P. Banița, Gh. Bocu, Oct. Botta, L. Ciupa, I. Cucuta, N. Doros, C. Gitta, T. Goina, V. Grama, N. Kiss, Oct. Olteanu, I. Opris, D. Pop, Iuliu Radu, Rom. Secoșanu, I. Vlădar; cl. VIII: M. Borca, N. Chișiu, Liciu Cismas, Al. Fântânariu, I. Gherlan, Al. Horga, P. Malița, Il. Miclean, D. Miclăuș; V. Morariu, C. Pop, I. Russu, Eug. Venter, — de tot: 34.

(c. p.)

Lupte decisive pentru Dardanele?

Atac combinat pe mare și pe uscat.

Se anunță din Berlin: Lul „Lokalanzeiger” i se telegrafiază din Roma: Vestile sosite ieri despre asediul Dardanelor spun, că 3 cuirasate engleze și 4 cuirasate vânătoare de torpile din mare de pârtaie au bombardat fortul Kilid-Bahr, unde strâmtarea e mai îngustă. Luni înainte de amiază în golul Saros s'au arătat 4 vase de război și au început să bombardeze peninsula Galipoli. Bombardarea a durat două ore întregi. În același timp vasele de război engleze din strâmtoare au improscat cu granate forturile Dardanos, dar forturile n'au răspuns acestei bombardări, deoarece vasele engleze nu îndrăzniră a se apropia mult.

După amiază și vasul englez „Queen Elisabeth” a început să bombardeze, peste peninsula, forturile Dardanelor. În cursul bombardării un aeroplan turc evolua continuu deasupra capătului peninsulei. Lăsându-se noaptea, toate vasele engleze și franceze s'au retras din strâmtoare. Consiliul amiralilor care s'a ținut Luni, afirmativ, ar fi hotărât să înceapă asediul decisiv. În același timp se așteaptă o mare luptă și pe uscat. Amiralul francez a dat ordin flotei să înceapă asediul general și a poruncit, ca acest ordin de zi să fie afișat pe porțile forturilor turcești și să rămână acolo până la căderea Constantinopolului.

Se anunță din Atena: Călătorii sosiți ieri spun, că în fața portului Neapolis, ceva spre nord dela Cap Malea, au văzut o flotă franceză compusă din 6 panterate, 6 cuirasate, 5 distrugătoare de torpile și 4 remorchere. Probabil flota franceză merge

spre Dardanele. (Neapolis = port grecesc, în Marea Mediterană, în fața insulei Creta).

Se anunță din Roma: Din Tenedos vine știrea, că acolo au sosit 4 cuirasate franceze, cari vor lua parte în apropiatul asediu. Vasele „Henry IV”, „Suffren” și „Diderot”, se svonește, vor bombardă Smirna.

Se anunță din Constantinopol: După toate semnele tripla-înțelegere se pregătește pentru un ultim atac puternic împotriva Dardanelor, care, însă, după cum se prevede, se va sfârși iarăși cu eșec.

De astădată tripla-înțelegere abandonând tactica de până acum, încearcă un atac combinat pe uscat și pe mare. În acest scop la Tenedos și pe o insulă vecină, precum și la Lemnos au fost concentrate mari trupe.

Armata a făcut lagăr. Din această ocupare engleză a insulelor cercurile militare conclud, că tripla-înțelegere văzând eșecul încercărilor ei de până acum, ca un ultim refugiu respective ca o ultimă scuză proiectează un atac combinat împotriva Dardanelor. Trupele de pe uscat ar opera fiind sprijinite de aceste două insule, câtă vreme și forțele navale ar păși cu toată puterea și astfel ar încerca să stoarcă oarecare succes.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Pe frontul din Beschizii orientali a fost o zi mai liniștită. Spre ost în sectorele vecine luptele continuă. Pe înălțimile ce se găsesc spre nord dela Cisna și nordost dela Kalnika, am respins în cursul nopții repetitele asalturi ale dușmanului.

Spre nord dela strâmtoarea Ujoc dușmanul a avut mari pierderi, am făcut aci prizonieri 1900 oameni. Pe celelalte fronturi n'a avut loc nici un eveniment important, s'au dat numai lupte de artilerie. Dela 1 Martie până acum am făcut prizonieri în total 183 ofițeri și 39942 soldați ruși și am capturat 68 mitraliere.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război occidental: Francezii ne-au atacat la Regnieville, spre apus dela Pont a Mousson, și dela această localitate spre ost, precum și în Bois de Prétre, dar i-am respins pricinuindu-le mari pierderi. Luptă se mai dă numai într'un singur loc, spre apus dela Bois de Prétre.

Ieri, piloți dușmani au aruncat bombe asupra localităților belgiene Brügge, Ghisteltes și Courtrais, fără însă să pricinuiască vre-o pagubă militară. În Courtrais o bombă, căzând în apropiere de spital a omorât un Belgian, iar pe un altul l'a rănit. Pe câmpul de război oriental: Spre nord dela Memel a fost curățită de dușman regiunea graniței rusești. Dușmanul înfrânt la Tauroggen s'a retras în direcția spre Strawolwill.

Fortele rusești, cari au avansat în zilele din urmă împotriva pozițiunilor noastre, spre nord dela pădurea dela Augustow, avansând și noi le-am respins până în regiunea pădurilor Lejny și a lacurilor de acolo.

Numărul prizonierilor făcuți în luptele ce au avut loc la Krasnopol și spre nordost dela această localitate, a sporit cu 500 de oameni. La Kunke, pe Skrwa am făcut prizonieri alți 220 Ruși.

Avlătorii noștri peste Antivari.

Milano. — Corriere della Serra primește din Scutari: Luni dimineața s'au ivit deasupra Antivari 3 aeroplane austro-ungare, cari au aruncat asupra orașului 20 de bombe. Fabrica de tutun a suferit mari stricăciuni. Avlătorii si-au continuat sborul de aci spre Vir-Bazar, unde au aruncat 8 bombe, demolând stațiunea gării.

La Ducla încă nu s'a decls lupta.

Homona. — Lupta la Ducla s'a domolit. Rușii n'au fost în stare să ne spargă frontul nici cu ajutoarele cari le-au primit. Intre prizonieri mulți îngheață încă.

Viena. — Dela cartierul presei se anunță: Pe frontul din Galiția occidentală și Polonia rusească e relativ liniște. Luptele mari s'au concentrat în Carpați și focalul luptelor e ținutul ce se întinde spre ost dela Lupkow până ia Ujoc, cuprinzând și strâmtoarea.

Până acum a reușit să respingem atacurile viguroase ale dușmanului. Luptele din centru încă nu s'au decis și e foarte greu a-ți forma un tablou general despre ele. Pe frontul spre ost dela strâmtoarea Lupkow, unde se dă mai crâncen lupta, se luptă și o divizie, care aparținuse armatei de asediare dela Przemyśl.

Luptele în Sáros.

Cașovia. — În comitatul Sáros s'au dat în săptămâna trecută lupte mari, în cursul cărora am avansat puțin lângă Molnárvágy. Rușii își înlocuiesc mereu pierderile mari, ce le sufer. Soldații se luptă pe vreme de ger, pe drumuri înghețate, în zăpadă de 30 centimetri înaltă. Populația din orașele mari din nordul Ungariei e liniștită. În Eperjes numai automobilele și trenul, ce vin și se duc spre linia de bătaie arată că e războiu. În Bártfa autoritățile își continuă activitatea neconturbată.

România și Italia vor decide numai soarta războiului.

București. — Cunoscutul bărbat politic al României, Marghiloman a declarat în fața unui ziarist următoarele:

România poate porni o acțiune militară numai în înțelegere cu Italia. Amestecul acestor două state va sili încheierea păcii și ar împinge limba cântarului în favoarea unuia dintre grupurile beligerante.

Londra. — Un corespondent al Agentiei Reuter l'a interviewat pe ministrul României la Londra, care acum s'a întors la postul său, și care a declarat că România își menține punctul de vedere de mai nainte, își va împlini cinstită datoria și își va apăra interesele naționale. Ministrul a mai declarat că populația României e unanimă în voința ei.

Vasul „Gaulois” nu a fost scufundat.

Roma. — Vasul de războiu francez „Gaulois” nu a fost scufundat. Comandantul acestui vas anunță din Malta, că vasul este sub reparație, care va dura două săptămâni.

Inrolările în Anglia.

Londra. — „Manchester Guardian” scrie: Comisia parlamentară de înrolare face mari eforturi, pentruca să câștige recruți în număr suficient. În Londra înrolările vor avea loc cu mari festivități și adunări patriotice timp de 14 zile.

China refuză pretențiunile Japoniei.

Berlin. — „Daily Telegraph” anunță din Peking: China a refuzat pretențiunile Japoniei, cari ating integritatea sa teritorială. Japonia nu voiește însă să cedeze și astfel situația e foarte critică.

Generalul Pau la regele Bulgariei.

Sofia. — Se anunță din Sofia: Generalul Pau, care e în drum spre Franța din turneul său întreprins în Balcani, a fost în audiență timp de 2 ore la regele Ferdinand.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 1 Aprilie 1915.

Ciudățenii.

XXVII.

„.....Colo, când se va sfârși războiul, are să înceapă hărâiala. Biruitorii se vor împărți asupra prăzii. Se vor îmbulzi neutralii, și cu pumnalul în dreaptă, stânga vor întinde-o spre cersire. Dacă vom ieși noi învingători, ne vom pomeni cu naționalitățile fidele și cu confesiunile, cerând răsplată. Un singur popor va sta la o parte. Cunoașteți acest popor? În războiu n'a căutat nici când și a obținut numai rar decorații, dar atât mai des răni și moarte; în pace are să stea la o parte. Profitul material va fi al gheșefarilor isteți; răsplata politică va fi a naționalităților „fidele”; gloria și puterea a Germanilor; banca și vama a austriacilor: cu toate acestea acest popor are să se dea la o parte când se va face împărțirea.....”

Știți cine glăsuiește așa?
Un „orator festiv” al serbarilor din 15 Martie st. n. Nu-l mai pun aci cu numele. Numele nu importă

S. C. D.

PENTRU NUMĂRUL DE PAȘTI pe seama răniților români am mai primit de la următorii:

Dr. Cor. Pap, dir. exec., Oradea-mare cor.	10.—
Petru Comsa, Seliște	10.—
„Cordiana” Fofeldea	10.—
Vasile Papp, preot emerit, Topa-de-sus	10.—
Lucia Cosma, Timișoara	5.—
Dr. Aurel Cosma, Timișoara	5.—
Dr. I. Elekes, Sebeșul săsesc	5.—
Sofia H. Florescu, învăț., Lugoj	5.—
Gheorghe Tocitu, preot Călăcea	5.—
Oficiul parohial gr. or. rom. Sântandras	5.—
Ioan Bogdan, Șiria	4.—
Alexandru Bălașiu, ofic. Timișoara	3.—
Constantin Lazar, păpușar Timișoara	3.—
Ioan Crăciun, preot Spring	2.—

Valeria Bica, Soldobagiu, colectat dela:

Valeria Eugenia Bica 2 cor., Dimitrie Cosma inv. din loc 1 cor., dna Regina Cosma 1 cor., dsoara Eleonora Cosma 40 fil., dsoara Letiția Cosma 30 fil., dsoara Sabina Buița 1 cor., Arseniu Bogătan inv. Iteu 30 fil., Emiliu Bogătan 40 fil., Ioan Sabău 1 cor., Marioara Tegzeș m. Sabău 1 cor., Teodor Sabău 1 cor., Maria Nulea 40 fil., Vasiliu Bilt 50 fil., Veronica Făgăraș 40 fil., Floarea Făgăraș 20 fil., Florian Cornea 20 fil., Petru Tegzeș 40 fil., vād. Maria Bilt 20 fil., Floarea Bilt 10 fil., Floarea Joldea 20 fil. Cu totul	12.—
---	------

George Danil, inv. Casto	1.—
Dr. Iustin Marșieu, adv. Arad	10.—
Ludovic Fazekas, Arad	2.—

Total cor. 107.—

— Mâne, Vineri, fiind sărbătoare — Vinerea Patimilor Domnului —, numărul viitor al ziarului nostru, — număr de Paști, — va apare Sâmbătă seara.

Starea M. Sale monarhului. Conte Ștefan Tisza, care a fost alaltăieri în audiență la Maj. Sa monarhul, ducându-se ieri seara în clubul partidului guvernamental, a vorbit în fața a numărului membrii ai partidului despre călătoria sa la Viena. Primul ministru a spus, că a fost în audiență la M. Sa monarhul, timp de 1 oră, și și-a câștigat impresia, că M. Sa e în plină vigoare spirituală și corporală. Starea sanitară a M. Sale e excelentă și nu e moleșat nici de tusa, ce-l chinuia.

Convocarea camerei ungare. Camera ungara, după cum se anunță se va convoca pe 14 Aprilie pentru o scurtă sesiune. Guvernul va depune pe biroul camerei mai multe proiecte importante în legătură cu evenimentele războiului. Intre aceste vor fi proiectele despre provizorul bugetar, despre prolongirea pe timp nedeterminat a mandatelor deputaților, cari ar expira în 1 Iunie, despre amânarea intrării în vigoare a legilor votate în preajma războiului, cari din cauza războiului încă nu se pot pune în aplicare.

Afară de aceste guvernul va mai prezenta mai multe proiecte, prin cari se vor complecta în baza experiențelor făcute în cursul războiului, legile excepționale. Așa se vor înăspri dispozițiile privitoare la abuzurile criminale a liferanților.

„Neues Pester Journal” e informat că guvernul va prezenta un proiect și privitor la amânarea depunerii cauției pentru ziarele politice, prescrisă de noua lege de presă, iar urcarea cauțiilor se va amâna pe timp nedeterminat.

Pachete de Paști nu se pot trimite soldaților pe câmpul de războiu, ordonându-se de comandamentul superior al armatei, ca astfel de pachete oficiiale postale să nu le primească, fiind vremea nefavorabilă și drumurile rele. Forurile competente s'au văzut îndemnate a recurge la această măsură în urma experiențelor făcute cu pachetele de Crăciun, a căror

transportare și inmanuare soldaților pe câmpul de războiu a întâmpinat foarte mari greutate, din cauza drumurilor rele. După Paști se vor putea însă trimite soldaților pachete și adevărate haine, tutun, țigarete, (de ale mâncării nu se recomandă deoarece se strică în vremea până ce ajung în mâna adresatului). Deocamdată se vor primi însă după s. Paști pachete numai pentru anumite poste de câmp. În 12 Aprilie se pot expeda pachete deci numai la următoarele poste de câmp: 6, 9, 11, 16, 20, 22, 25, 28, 34, 37, 39, 41, 43, 51, 54, 55, 56, 61, 64, 69, 76, 81, 83, 85, 101, 113, 116, 119, 121, 124, 125, 129, 133, 136, 141, 145, 151, 168, 170, 186, 187, 188, 202, 300, 301, 302, 303, 305, 307, 308, 310, 313, 314, 315, 316, 317 și 318.

La celelalte poste de câmp, când se vor putea expeda pachete se va aduce la cunoștință mai târziu din partea comandamentului militar.

Dăruire. Dna Maria Serb nasc. Chirilescu Arad a depus la adm. noastră 20 cor. ca dar de Paști pentru soldații români bolnavi în spitalele din Arad.

Mulțumiri!

Dela amicii păcii din New-York. „Tägl. Rundschau” află din New-York că amicii păcii din America, au ținut o ședință în care între altele bancherul din New-York, Iacob Schiff, a vorbit pe larg că, războiul va putea dura cel mult până la toamnă, pentru că beligeranții nu vor putea suporta marile jertfe și situațiunea economică. El crede că Germania nu va primi pe America ca mijlocitoare a păcii, căci pe când guvernul din Washington căuta din toate puterile să mențină neutralitatea, poporul american mai ales presa, a luat cu totul pozițiune față de Germania.

Ultima oră.

FLOTA RUSEASCĂ BOMBARDEAZĂ FORTURI TURCEȘTI ÎN MAREA-NEAGRĂ.

Constantinopol. — Se comunică dela cartierul general: Ieri flota rusească a dat 2000 de lovituri asupra porturilor noastre Zugulduk, Ereğli și Koslu din Marea-Neagră, pricinuind pagube foarte neînsemnate. Am alungat hidroplanele inamice. Situația pe celelalte câmpuri de război e neschimbată.

NOTA CONSULULUI JAPONEZ CĂTRĂ GUVERNUL CHINEZ.

Londra. — Consulul japonez a predat guvernului chinez o notă în care cere acestui guvern ca până la termenul fixat în această notă să oprească boicotul mărfurilor și produselor japoneze.

GERMANII BOMBARDEAZĂ UN PUNCT DE APĂRARE AL VERDUNULUI.

Geneva. — Germanii bombardează fortul Douamont, cel mai important punct de apărare al Verdunului.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

In Szászrégen e de vânzare o

FARMACIE

cu poziție bună în piață. Cu casă cu tot. Pentru lămuriri mai detaliate a se adresa proprietarului Kistaludi Révész Imre, farmacist în Jászberény.

Ma 2402—3.

SE CAUTĂ

pentru Banca Generală de Asigurare din Sibiu PRACTICANȚI liberi de miliție, respective practicante cu pregătire comercială, care se poată intra imediat în serviciu. Se vor prefera cei care vor avea oarecare practică respective domnișoarele cu exercițiu în scrisul cu mașina.

Ofertele să se trimită imediat la direcțiunea Băncii de asigurare din Sibiu.